

การพัฒนาผลิตภัณฑ์บนฐานอัตลักษณ์ท้องถิ่น

เทศบาลตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง

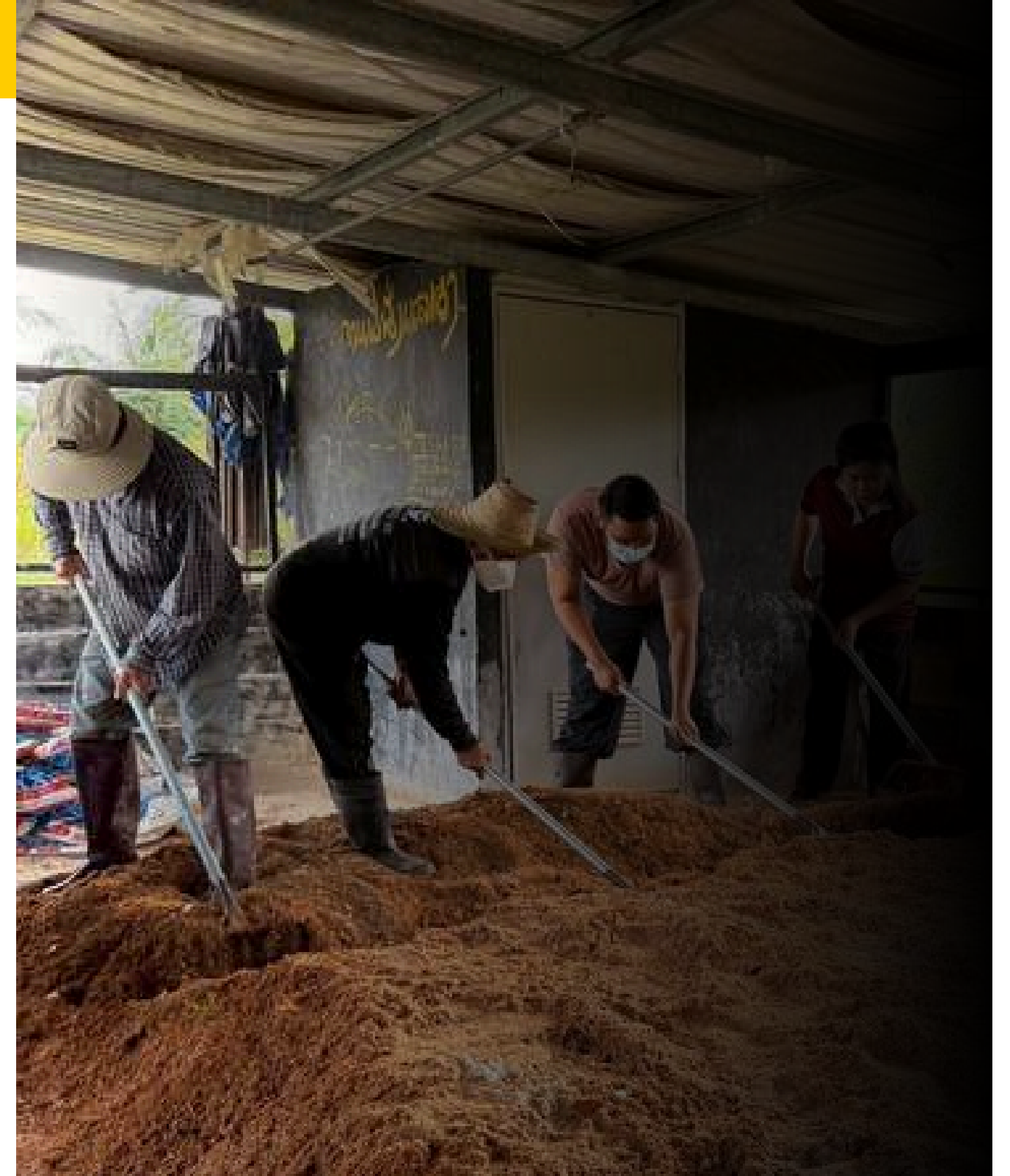
จัดทำโดย
ณัฐกานต์ เชื้อสง่า

ข้อมูล

ที่มาและความสำคัญ

กลุ่มทำปุ๋ยหมักอินทรีย์บ้านตะโหมด ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง เกิดจากการรวมตัวของเกษตรกรและผู้คนในชุมชนที่ต้องการแก้ไข ปัญหาต้นทุนการผลิตทางการเกษตรที่สูงขึ้น โดยเฉพาะราคาปุ๋ยเคมี รวมทั้งปัญหา ดินเสื่อมคุณภาพจากการใช้สารเคมีต่อเนื่องเป็นเวลานาน ชาวบ้านจึงหันมาศึกษา และทดลองผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์จากวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น มูลไก่ แกลบดำ ขี้เลื่อย หยวกกล้วย

ความสำคัญของกลุ่มทำปุ๋ยหมักอินทรีย์บ้านตะโหมด คือช่วยลดต้นทุน เพิ่มรายได้ และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับเกษตรกรในพื้นที่ อีกทั้งยังช่วยลดการใช้ สารเคมี ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และจัดการขยะอินทรีย์ในชุมชนอย่างมี ประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การรวมกลุ่มยังช่วยเสริมสร้างความสามัคคีและความเข้ม แข็งของชุมชน ทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว

การหมักปุ๋ยอินทรีย์

ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง
2. เพื่อสร้างภาพลักษณ์และเพิ่มคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์ปฏักอินทรีย์ของเทศบาลตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง
3. เพื่อใช้โลโก้ที่พัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นแนวทางในการส่งเสริมการตลาดและการสื่อสารภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ชุมชน

ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปุ๋ยอินทรีย์บนฐานอัตลักษณ์ท้องถิ่น
เทศบาลตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้
กำหนดขอบเขตการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
2. ขอบเขตด้านพื้นที่
3. ขอบเขตด้านประชากร
4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ขอบเขตผลการศึกษา

01.

- ได้แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปุ๋ยอินทรีย์ที่สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง

02.

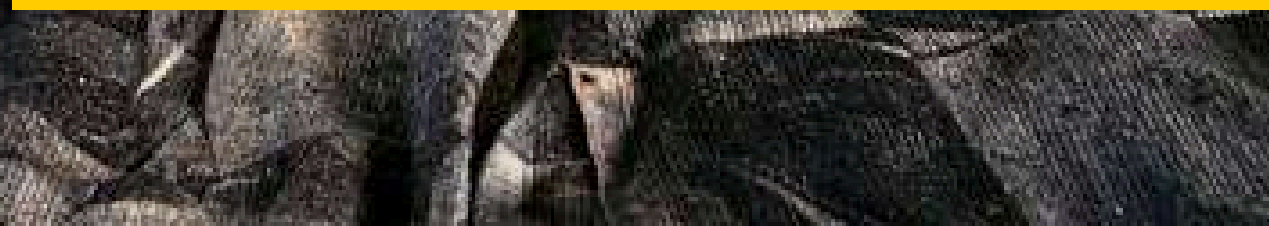
- ได้รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ปรับปรุงแล้ว เช่น สูตรปุ๋ย บรรจุภัณฑ์ และตราสินค้า

03.

- ทราบระดับความพึงพอใจของผู้ใช้และข้อเสนอแนะเพื่อนำไปพัฒนาต่อยอด

04.

- ได้ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ในอนาคต

ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ดำเนินการวิจัย คือ เทศบาลตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัด พัทลุง การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ปุ๋ยอินทรีย์บนฐานอัตลักษณ์ท้องถิ่น เทศบาลตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง

ขอบเขตระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ผู้จัดทำได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยเป็นระยะ เวลาทั้งหมด 2 เดือน
ตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม 2568 – 20 กุมภาพันธ์ 2569

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปุ๋ยอินทรีย์บนฐาน
อัตลักษณ์ท้องถิ่น เทศบาลตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง
โดยครอบคลุมเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. ศึกษาบริบททั่วไปของกลุ่มและการทำปุ๋ยอินทรีย์
เทศบาลตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง
2. การเพิ่มคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์ปุ๋ยอินทรีย์
เทศบาลตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประธานกลุ่ม
เลขานุการ และสมาชิกของกลุ่มทำปุ๋ยอินทรีย์บ้านตะโหมด
ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมกิจกรรม โดย
ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสอบถาม
ความคิดเห็น และการสังเกตข้อมูลภาคสนาม

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ในการศึกษา จำนวน 21 คน ประกอบด้วย

- 1.ประธานกลุ่มทำปุ๋ยหมักอินทรีย์บ้านตะโหมด 1 คน
2. เลขาฯการสภาองค์กรชุมชนเทศบาลตำบลตะโหมด 1 คน
- 3.สมาชิกในกลุ่มทำปุ๋ยหมักอินทรีย์บ้านตะโหมด

ขั้นตอนการดำเนินงาน PAOR

P – Plan (การวางแผน)

- ศึกษาบริบทชุมชนและอัตลักษณ์ท้องถิ่นของตำบลตะโหมด
- วิเคราะห์จุดเด่นผลิตภัณฑ์ปุยอินทรียี่สิบ
- ประชุมกลุ่มเกษตรกร/ผู้นำชุมชน เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนา
- วางแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น สูตรปุย บรรจุภัณฑ์ โลโก้ เรื่องราวสินค้า

A – Action (การปฏิบัติ)

- พัฒนาสูตรปุยอินทรียี่สิบให้เหมาะสมกับทรัพยากรท้องถิ่น
- ออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สะท้อนอัตลักษณ์ชุมชน
- ทดลองผลิตและนำไปใช้จริงในแปลงเกษตร
- จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น แผ่นพับ เพจออนไลน์

ขั้นตอนการดำเนินงาน PAOR

O – Observe (การสังเกตผล)

- เก็บข้อมูลผลการใช้ปุ๋ย เช่น คุณภาพดิน การเจริญเติบโตของพืช
- สัมภาษณ์ความพึงพอใจของเกษตรกรและผู้บริโภค
- ประเมินภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์หลังการพัฒนา

R – Reflect (การสะท้อนผล/ปรับปรุง)

- ประชุมสรุปผลร่วมกับสมาชิกกลุ่ม
- วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ
- ปรับปรุงสูตร บรรจุภัณฑ์ หรือการสื่อสารการตลาด
- วางแผนพัฒนาต่อยอดในรอบถัดไป

ผลการดำเนินงาน

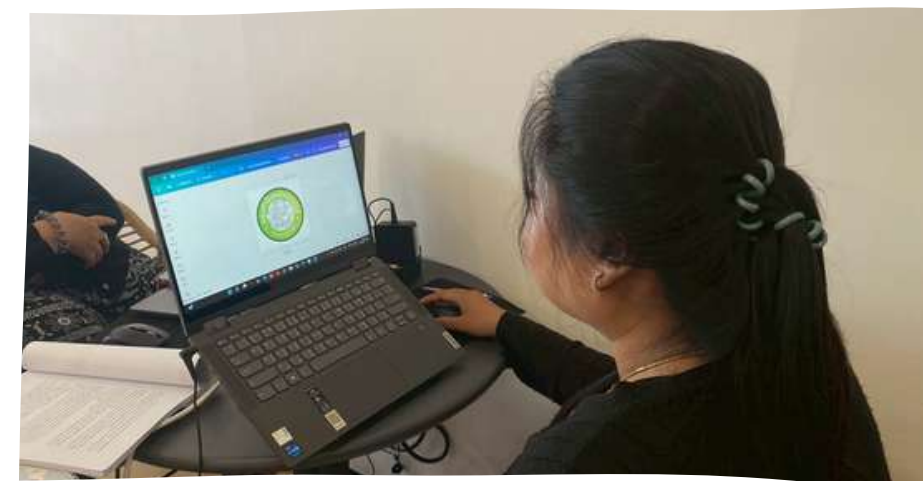
สภาพทั่วไปของกลุ่มทำปุ๋ยอินทรีย์บ้านตะโหมดเทศบาลตำบลตะโหมด อำเภोजะโหมด จังหวัดพัทลุง

กลุ่มทำปุ๋ยอินทรีย์บ้านตะโหมด ตั้งอยู่ที่195/1 หมู่ที่12 เทศบาลตำบลตะโหมด อำเภोजะโหมด จังหวัดพัทลุง เป็นพื้นที่เกษตรกรรมที่มีชุมชนเกษตรขนาดใหญ่ และเป็นพื้นที่ที่มีการจัดการทรัพยากรดิน น้ำ และป่าอย่างค่อนข้างสมบูรณ์ โดยชุมชนมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาเกษตรที่ยั่งยืน ซึ่งรวมถึงการลดการใช้สารเคมีและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ด้วย จากข้อมูลชุมชนตะโหมดที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และนาอินทรีย์ที่ส่งเสริมโดยชุมชนเอง ชุมชนมีประวัติการรวมกลุ่มและการจัดตั้งระบบต่าง ๆ ของชุมชนตั้งแต่ปี 2539 เพื่อแก้ปัญหาด้านทรัพยากรและเศรษฐกิจฐานราก รวมทั้งส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งถือว่าเป็นพลังขับเคลื่อนชุมชนในระยะยาว

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

1. เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ปุ๋ยอินทรีย์และพัฒนาสูตรกระบวนการผลิต และการควบคุมคุณภาพให้ได้มาตรฐาน สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้
2. เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากอัตลักษณ์ท้องถิ่นนำทรัพยากร ภูมิปัญญา วัตถุดิบ และเรื่องราวของชุมชนมาเป็นจุดขาย สร้างความแตกต่างจากผลิตภัณฑ์ทั่วไป
3. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของกลุ่มผู้ผลิตในชุมชนโดยถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิต การบริหารจัดการ บรรจุภัณฑ์ และการตลาด ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
4. เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดและรายได้ให้กับชุมชนและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตอบสนองความต้องการของตลาดทั้งในระดับท้องถิ่นและภายนอกพื้นที่
5. เพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรและวัตถุดิบในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลดของเสีย และสนับสนุนระบบเกษตรยั่งยืน

การวิเคราะห์ SWOT

กลุ่มทำปุ๋ยหมักอินทรีย์บ้านตะไหมด

จุดแข็ง (Strengths)

- มีวัตถุดิบในท้องถิ่นจำนวนมาก เช่น เศษพืช มูลสัตว์ จากพื้นที่เกษตร
- สมาชิกในชุมชนมีประสบการณ์ด้านการเกษตรและการทำปุ๋ย
- เป็นผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัย เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ต้นทุนการผลิตต่ำ เมื่อเทียบกับปุ๋ยเคมี
- สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่น สามารถนำไปต่อยอดด้าน “แบรนด์/โลโก้” ได้ดี

จุดอ่อน (Weaknesses)

- รูปแบบบรรจุภัณฑ์และโลโก้อยังไม่โดดเด่น
- การตลาดยังจำกัด อยู่ในพื้นที่ชุมชนเป็นหลัก
- กำลังการผลิตยังไม่สูง และอาจไม่สม่ำเสมอ
- ขาดความรู้ด้านการสร้างแบรนด์และการสื่อสารสินค้า
- การรับรองมาตรฐานสินค้าอาจยังไม่ชัดเจน

โอกาส (Opportunities)

- แนวโน้มผู้บริโภคหันมาใช้สินค้าเกษตรอินทรีย์มากขึ้น
- ภาครัฐสนับสนุนสินค้า OTOP และผลิตภัณฑ์ชุมชน
- สามารถพัฒนา “โลโก้ + บรรจุภัณฑ์” ให้ทันสมัย เพิ่มมูลค่าได้
- ขยายตลาดผ่านออนไลน์ (เช่น Facebook / TikTok)
- เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน

อุปสรรค (Threats)

- การแข่งขันจากปุ๋ยเคมีที่ให้ผลเร็วกว่า
- คู่แข่งจากแบรนด์ปุ๋ยอินทรีย์รายใหญ่
- ความเชื่อของเกษตรกรบางส่วนยังนิยมใช้ปุ๋ยเคมี
- ความผันผวนของวัตถุดิบ (เช่น ฤดูกาล)
- ปัญหาด้านการขนส่งและการกระจายสินค้า

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 01.** ได้ทราบข้อมูลสภาพบริบททั่วไป ของกลุ่มทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ บ้านตะโหมด เทศบาลตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง
- 02.** ได้เป็นผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มรายได้และความเข้มแข็งให้กับกลุ่มทำปุ๋ยหมักอินทรีย์บ้านตะโหมด เทศบาลตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง
- 03.** ผลวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากลุ่ม เพื่อเสริมศักยภาพ สร้างความเข้มแข็ง และต่อยอดให้กับกลุ่มชุมชนอื่นๆได้

สรุปผล

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ปุ๋ยอินทรีย์บนฐานอัตลักษณ์ท้องถิ่น เทศบาลตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ปุ๋ยอินทรีย์ให้สามารถสะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชน สร้างความโดดเด่น และเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์

การออกแบบโลโก้โดยนำองค์ประกอบจากอัตลักษณ์ท้องถิ่น เช่น วิถีชีวิต ภูมิปัญญา และทรัพยากรในพื้นที่ มาประยุกต์ใช้ สามารถสร้างภาพลักษณ์ที่ชัดเจนและเป็นเอกลักษณ์ให้กับผลิตภัณฑ์ได้ โดยโลโก้ที่พัฒนาขึ้นมีความสวยงาม เข้าใจง่าย และสามารถสื่อถึงความเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้กับบรรจุภัณฑ์ได้อย่างลงตัว ช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือและความน่าสนใจของสินค้า

ผลการประเมินความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่าง เช่น เกษตรกรและผู้บริโภค พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านความสวยงาม ความชัดเจนของสื่อความหมาย และความสะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่น ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้น จัดจำได้ง่าย และมีแนวโน้มในการตัดสินใจซื้อเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ การพัฒนาโลโก้ยังช่วยส่งเสริมการสร้างแบรนด์ของผลิตภัณฑ์ชุมชน เพิ่มโอกาสทางการตลาด และสนับสนุนเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรมีการพัฒนาคุณภาพของปุ๋ยอินทรีย์อย่างต่อเนื่อง โดยปรับสูตรให้เหมาะสมกับสภาพดินและพืชในแต่ละพื้นที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งาน
2. ควรส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในชุมชนให้มากขึ้น เพื่อลดต้นทุนการผลิต และสร้างความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
3. ควรพัฒนาบรรจุภัณฑ์และโลโก้ให้มีความทันสมัย สื่อถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่นได้ชัดเจน และสามารถแข่งขันในตลาดได้
4. ควรมีการให้ความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์อย่างถูกวิธี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
5. ควรสนับสนุนช่องทางการจัดจำหน่ายทั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์ เพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป

1. ควรศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในรูปแบบอื่น เช่น ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดน้ำ หรือปุ๋ยอัดเม็ด เพื่อเพิ่มความหลากหลายของสินค้า
2. ควรมีการทดลองเปรียบเทียบประสิทธิภาพของปุ๋ยอินทรีย์กับปุ๋ยเคมีในระยะยาว เพื่อยืนยันผลลัพธ์ทางวิชาการอย่างชัดเจน
3. ควรศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคและความต้องการของตลาด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย
4. ควรวิจัยด้านการสร้างแบรนด์และการตลาดเชิงสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มมูลค่าและความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์
5. ควรขยายพื้นที่ศึกษาไปยังชุมชนอื่น เพื่อเปรียบเทียบและต่อยอดองค์ความรู้ด้านอัตลักษณ์ท้องถิ่นกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์